

Handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente

Bij de vorming van een samenwerkingsgemeente moet de procedure rond de verkiezing van ambtsdragers vastgelegd worden. Daarbij zijn verschillende opties mogelijk m.b.t. de samenstelling van de kerkenraad.

Deze handreiking, opgesteld door de DOE-groep in 2012, schetst lijnen en geeft mogelijkheden aan.

De Handreiking is aanvaard door de GS 2020 van de GKv en de LV 2019 van de NGK.

De GS van de CGK 201902922 aanvaardde hem met een wijziging in artikel 3 d, zie daar.

DEPUTATENOVERLEG EENHEID (DOE) CGK – NGK - GKV

Handreiking voor de verkiezing van ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente

1. Leidend voor deze handreiking voor de verkiezing van ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente zijn de betreffende kerkorde-artikelen van de drie DOE-kerken. (Zie daarvoor: CGK KO art. 22 en bijlage 56; GKv KO: art. 20 - *alsook Werkorde B24 - Roeping van ouderlingen en diakenen (concept herziene kerkorde*; NGK - AKS art. 4)
2. Vervolgens spelen een aantal relevante gegevens vanuit andere DOE-documenten een rol. Zoals:
 - a. Model voor de vorming van een samenwerkingsgemeente
 - i. De samenwerkingsovereenkomst omvat het hele leven en werken van de gemeente. Afzonderlijke regelingen worden opgesteld met betrekking tot ten minste het beheer van de stoffelijke goederen, de verkiezing van ambtsdragers en de beroeping van predikanten.
 - ii. De gezamenlijke kerkenraad is bevoegd te handelen als kerkenraad van elk van de gemeente-delen, ongeacht zijn samenstelling vanuit de gemeente-delen.
 - b. Toelichting bij Richtlijnen eenheidsgemeente en Regeling samenwerkingsgemeente
 - i. Samenstelling van de kerkenraad. Verschillende kerkenraden van samenwerkingsgemeenten blijken afspraken te hebben om in de samenstelling van de kerkenraad een goede verhouding te waarborgen van gemeenteleden uit elk van de gemeentedelen. Achterliggende gedachte daarbij kan zijn dat van elk van de gemeentedelen er een minimum aantal (drie) ambtsdragers moet zijn om het gemeentedeel formeel bestaansrecht te laten houden dan wel om in geval van ontbinding van de samenwerking twee zelfstandige kerkenraden te hebben. Beide overwegingen zijn begrijpelijk, maar naar het oordeel van de DOE-groep niet juist.
 - Een gemeente kan niet bestaan zonder kerkenraad. Maar de voorgestelde bepaling dat 'de gezamenlijke kerkenraad bevoegd is op te treden als kerkenraad van elk van de gemeente-delen' maakt het onnodig om voor elk van die gemeentedelen een eigen kerkenraad te laten bestaan.
 - Wanneer er gegronde redenen zijn om een samenwerkingsgemeente te ontbinden, kan het ontbreken van een eigen kerkenraad per gemeente-deel wel een complicerende factor zijn, maar in zo'n situatie kan de hulp ingeroepen worden van de classis.

3. Het is goed om ten slotte een aantal principiële uitgangspunten voor een verkiezingsreglement in het oog te houden, zoals:
- De ouderlingen en diakenen zullen door de kerkenraad tot hun ambt worden geroepen met medewerking van de gemeente overeenkomstig de betreffende artikelen van de kerkverbanden waarmee de gemeente verbonden is (artikel 20 van de K.O. van de GKV resp. Werkorde B24, artikel 22 en 24 van de K.O. van de CGK, artikel 4 van het AKS van de NGK) met inachtneming van deze regeling.
 - Alle belijdende leden (mannelijk en vrouwelijk) hebben actief kiesrecht binnen de eigen gemeente.
 - Bij toepassing van censuur (vanaf afhouding van het avondmaal) vervalt het kiesrecht.
 - Vrouwelijke leden van de gemeente hebben geen passief kiesrecht wanneer één van de kerkverbanden van de samenwerkingsgemeente daarvoor niet de ruimte geeft.*

Artikel 3d is door GS GKV en LV NGK verwijderd uit de Handreiking. GS CGK voegde hem weer toe voor gebruik in een samenwerkingsgemeente met een CGK.

4. In een verkiezingsreglement zullen o.i. verder minimaal de volgende punten een plaats moeten krijgen:
- Voor de samenstelling van de kerkenraad dient een keuze gemaakt te worden tussen de volgende opties (deze keuze zou per bv. vijf jaar heroverwogen kunnen worden):
 - het is het niet van belang tot welk gemeentedeel een ambtsdrager behoort;
 - bij de samenstelling van de kerkenraad wordt ernaar gestreefd dat er vanuit elk gemeentedeel tenminste X ouderling(en) en Y diaken(en) is/ zijn;
 - voor de samenstelling van de kerkenraad wordt ernaar gestreefd dat de ambtsdragers zo evenredig mogelijk uit elk van de gemeentedenen afkomstig zijn.
 - Tav iii: om te bepalen welk gemeentedeel relatief het minst is vertegenwoordigd zijn de volgende gegevens van belang:
 - a = het aantal leden (doopleden en belijdende leden) van elk gemeentedeel;
 - b = het aantal ouderlingen/diakenen uit elk gemeentedeel dat overblijft na het aftreden van wie hun termijn hebben vol gemaakt;
 - Dan wordt de volgende berekening toegepast:
 - $a : b =$ het aantal zielen per ouderling/diaken;
 - het grootste aantal geeft het relatief minst vertegenwoordigd gemeentedeel aan.
 - Tav ii en iii - de kerkenraad kan de volgende instrumenten hanteren:
 - Voor tenminste één vacature stelt de kerkenraad een dubbeltal op dat uitsluitend bestaat uit kandidaten afkomstig uit één gemeentedeel;
 - De kerkenraad draagt tenminste één kandidaat afkomstig uit het ene gemeentedeel aan de gemeente voor (dan wel: benoemt één kandidaat uit het ene gemeentedeel en vraagt de approbatie van de gemeente);
 - De kerkenraad verlengt de zittingstermijn van tenminste één ambtsdrager uit het ene gemeentedeel (met instemming van de gemeente)

- (1) zolang op een meerdere vergadering alleen ambtsdragers van het eigen gemeentedeel als stemhebbende leden worden aanvaard, vervalt optie a.i.